

TRACTATUS CXXIII.

De eo quod dicit Jesus : *Venite, prandete* : usque ad id, *Hoc autem dixit, significans qua morte clarificaturus esset Deum*:

I. IN eo quod tertio Dominus post resurrectionem manifestavit se Discipulis suis, beati Joannis apostoli Evangelium terminatur : in quo jam pertractavimus, ut valui-
mus, partem priorem, usque ad eum locum ubi narra-
tum est, captos fuisse pisces centum-quinquaginta-tres a
Discipulis, quibus se demonstravit, et cum magni essent,
retia non esse disrupta. Deinde quæ sequuntur conside-
randa sunt, et quantum adjuvat Dominus, sicut res pos-
tulare videbitur, disserenda. Peracta quippe illa pesca-
tione, « Dicit eis Jesus, Venite, prandete. Et nemo au-
» debat discumbentium interrogare eum, Tu quis es?
» scientes quia Dominus est¹. » Si ergo sciebant, quid opus
erat ut interrogarent? Si autem non opus erat, quare dic-
tum est, « non audebant; » quasi opus esset, sed timore
aliquo non auderent? Sensus ergo hic est : Tanta erat
evidentia veritatis, qua Jesus illis Discipulis apparebat, ut
eorum non solum negare, sed nec dubitare quidem ullus
auderet : quoniam si quisquam dubitaret, utique interro-
gare deberet. Sic ergo dictum est : « Nemo audebat eum
» interrogare, Tu quis es? » ac si diceretur, Nemo au-
debat dubitare quod ipse esset.

II. « Et venit Jesus, et accipit panem, et dat eis, et

¹ Joan. XXI, 12.

» piscem similiter¹. » Ecce dictum est etiam quid pran-
derent : de quo prandio aliquid suave ac salubre dicemus
et nos, si pascat et nos. Superius narratum est, quod isti
discipuli, quando descenderunt in terram, viderunt pru-
nas positas, et piscem superpositum, et panem². Ubi non
est intelligendum etiam superpositum panem fuisse pru-
nis, sed tantum subaudiendum, viderunt. Quod verbum
si repetamus eo loco ubi subaudiendum est, ita totum dici
potest : Viderunt prunas positas, et piscem superpositum,
et panem viderunt. Vel ita potius : Viderunt prunas posi-
tas, et piscem superpositum, viderunt et panem. Jubente
etiam Domino attulerunt et de piscibus, quos ipsi cepe-
rant : quod eos fecisse quamvis a narrante non esset ex-
pressum ; tamen Dominum jussisse non tacitum est. Ait
enim : Afferte de piscibus, quos apprehendistis nunc. Et
utique jubente illo eos non fecisse quis credat? Hinc ergo
fecit prandium Dominus illis septem discipulis suis, de
pisce scilicet, quem prunis superpositum viderant, huic
adjungens ex illis quos ceperant, et de pane quem nihilo-
minus eos vidisse narratum est. Piscis assus, Christus est
passus. « Ipse est et panis qui de cælo descendit³. Huic
incorporatur Ecclesia ad participandam beatitudinem sem-
piternam. Propter quod dictum est : « Afferte de piscibus,
» quos apprehendistis nunc » : ut omnes qui hanc spem
gerimus, per illum septenarium numerum discipulorum,
per quem potest hoc loco nostra universitas intelligi figu-
rata, tanto sacramento nos communicare nossemus, et ei-
dem beatitudini sociari. Hoc Domini prandium est cum
discipulis suis, ad quod Joannes Evangelium suum, cum
haberet de Christo alia multa quæ diceret, magna, ut
existimo, et rerum magnarum contemplatione concludit.
Hic enim Ecclesia qualis in solis bonis futura est, signifi-

¹ Joan. XXI, 13. — ² Ibid. 9. — ³ Id. VI, 41. — ⁴ Id. XXI, 10.

catur per capturam centum quinquaginta trium piscium : et eis qui hæc credunt, sperant, diligunt, participatio tantæ beatitudinis per hoc prandium demonstratur.

III. « Hoc jam tertio, inquit, manifestatus est Jesus » discipulis suis, cum resurrexisset a mortuis¹. » Quod non ad ipsas demonstrationes, sed ad dies referre debemus : id est, primo die cum surrexit, et post dies octo quando discipulus Thomas vidit et credidit, et hodie quando hoc de piscibus fecit ; post quot autem dies id fecerit, dictum non est : nam ipso primo die non semel visus est, sicut Evangelistarum omnium testimonia collata demonstrant : sed sicut dictum est, secundum dies numerandæ sunt manifestationes ejus, ut ista sit tertia ; prima quippe habenda sit, eademque una propter unum diem, quotiescumque se et quibuscumque die illo quo resurrexit ostendit, secunda post dies octo, et hæc tertia, et deinde quoties voluit usque ad diem quadragesimum, quo ascendit in coelum, quamvis non scripta sint omnia.

IV. « Cum ergo prandissent, dicit Simoni Petro : « Simon » Joannis diligis me plus his? Dicit ei : Etiam, Domine, » tu scis quia amo te. Dicit ei : Pasce agnos meos. Dicit » ei iterum : Simon Joannis, diligis me? Ait illi : Etiam, » Domine, tu scis quia amo te. Dicit ei : Pasce agnos meos. » Dicit ei tertio : Simon Joannis, amas me? Contristatus » est Petrus, quia dixit ei tertio, Amas me; et dicit ei : » Domine, tu omnia scis, tu scis quia amo te. Dicit ei : » Pasce oves meas. Amen, amen dico tibi, cum esses junior, cingebas te, et ambulabas ubi volebas : cum autem » senueris, extends manus tuas, et alius te cinget, et » ducet quo tu non vis. Hoc autem dixit, significans quam » morte clarificaturus esset Deum². » Hunc invenit exitum ille negator, et amator ; præsumendo elatus, negando

¹ Joan. xxi, 14. — ² Ibid. 15-19.

prostratus, flendo purgatus, confitendo probatus, patiendo coronatus : hunc invenit exitum, ut pro ejus nomine perfecta dilectione moreretur, cum quo se moriturum per-versa festinatione promiserat. Faciat ejus resurrectione firmatus, quod immature pollicebatur infirmus. Hoc enim oportebat, ut prius Christus pro Petri salute, deinde Petrus pro Christi prædicatione moreretur. Præposterum fuit quod audere cœperat humana temeritas, cum istum disposuisset ordinem veritas. Animam suam se positurum pro Christo Petrus putabat, pro liberatore liberandus¹ : cum Christus venisset animam suam positurus pro suis omnibus, in quibus erat et Petrus : quod ecce jam factum est. Nunc jam firmitas cordis ad suspiciendam mortem pro nomine Domini vera ipso donante sumatur, non falsa nobis errantibus præsumatur. Nunc est ut vitæ hujus non metuamus interitum ; quia resurgente Domino vitæ alterius præcessit exemplum. Nunc est, Petre, ut mortem non timeas ; quia vivit quem mortuum dclebas, et quem pro nobis mori carnali amore prohibebas. Ausus es prævenire ductorem, formidasti ejus persecutorem : jam pretio pro te fuso, nunc est ut sequaris emptorem, et sequaris omnino usque ad mortem crucis. Verba ejus audisti, quem jam veracem probasti : passurum te ipse prædixit, qui te prædixerat negaturum.

V. Sed prius Dominus quod sciebat interrogat, nec semel, sed iterum ac tertio, utrum Petrus eum diligit ; nec aliud toties audit a Petro, quam se diligi ; nec aliud toties commendat Petro, quam suas oves pasci. Redditur negationi trinæ trina confessio ; ne minus amoris lingua serviat quam timori, et plus vocis elicuisse videatur mors imminens, quam vita præsens. Sit amoris officium, pascere Dominicum gregem ; si fuit timoris indicium, negare pas-

¹ Joan. xxi, 37.

pastorem. Qui hoc animo pascunt oves Christi, ut suas velint esse non Christi, se convincuntur amare, non Christum; vel gloriandi, vel dominandi, vel acquirendi cupiditate, non obediendi et subveniendi, et Deo placendi caritate. Contra hos ergo vigilat toties inculcata ista vox Christi, quos Apostolus gemit sua quærere, non quæ Jesu Christi¹. Nam quid est aliud, « Diligis me? » Pasce oves meas, » quam si diceretur: Si me diligis, non te pascere cogita: sed oves meas, sicut meas pasce, non sicut tuas; gloriam meam in eis quære, non tuam; dominium meum, non tuum, lucra mea, non tua; ne sis in eorum societate qui pertinent ad tempora periculosa, se ipsos amantes, et cætera quæ huic malorum initio connectuntur? Cum dixisset enim Apostolus, « erunt enim » homines se ipsos amantes: secutus adjunxit, Amatores » pecuniæ, elati, superbi, blasphemi, parentibus non obedientes, ingrati, scelesti, irreligiosi, sine affectione » detractores, incontinentes, immites, sine benignitate, » proditores, procaces, cæcati, voluptatum amatores » magis quam Dei, habentes speciem pietatis, virtutem » autem ejus abnegantes². » Hæc omnia mala ab eo velut fonte manant, quod primum posuit, se ipsos amantes. Merito dicitur Petro, « Diligis me? » et respondet, « Amo te »; eique refertur, « Pasce agnos meos »: et hoc iterum, hoc tertio. Ubi etiam demonstratur unum atque idem esse amorem et dilectionem: nam etiam Dominus novissime non ait, « Diligis me? » sed, « Amas me? » Non ergo nos, sed ipsum amemus: et in pascendis ovibus ejus ea quæ sunt ejus, non ea quæ sunt nostra quæramus. Nescio quo enim inexplicabili modo, quisquis se ipsum, non Deum amat, non se amat: et quisquis Deum, non se ipsum amat, ipse se amat. Qui enim non potest vivere de se, moritur

¹ Philip. II, 21. — ² 2 Tim. III, 2, etc.

utique amando se: non ergo se amat, qui ne vivat se amat. Cum vero ille diligitur de quo vivitur, non se diligendo magis diligit, qui propterea non se diligit, ut eum diligat de quo vivit. Non sint ergo se ipsos amantes qui pascunt oves Christi, ne tanquam suas, sed tanquam ipsius eas pascant; et velint ex illis sua lucra conquirere, sicut amatores pecuniæ, vel eis dominari, sicut elati; vel gloriari de honoribus quos ab eis sumunt, sicut superbi; vel in tantum progredi ut etiam hæreses faciant, sicut blasphemi: nec cedant sanctis patribus, sicut parentibus non obedientes; et eis qui illos corrigere volunt quia perire nolunt, mala pro bonis reddant, sicut ingrati; interficiant animas et suas et alienas, sicut scelesti; materna Ecclesiæ viscera dissipent, sicut irreligiosi; non compatiantur infirmis, sicut sine affectione; famam Sanctorum maculare conentur, sicut detractores; cupiditates pessimas non refrenent, sicut incontinentes; exerceant lites, sicut immites; nesciant subvenire, sicut sine benignitate; indicent inimicis piorum quæ occultanda cognoverint, sicut proditores; humanam verecundiam inverecunda exagitatione perturbent, sicut procaces; non intelligant neque quæ loquuntur, neque de quibus affirmant, sicut cæcati; lætitiis carnales spiritalibus gaudiis anteponant, sicut voluptatum amatores magis quam Dei. Hæc enim atque hujusmodi vitia, sive uni homini accidant omnia, sive his alia, illis alia dominantur, ex illa radice quodammodo pullulant, cum sunt homines se ipsos amantes. Quod vitium maxime cavendum est eis qui pascunt oves Christi, ne sua quærant, non quæ Jesu Christi; et in usus cupiditatum suarum conferant, pro quibus sanguis fusus est Christi. Cujus amor in eo qui pascit oves ejus, in tam magnum debet spiritaliorem crescere ardorem, ut vincat etiam mortis naturalem timorem, quo mori nolumus, et quando cum Christo